

Zmiany w zasadach techniki prawodawczej

-
- Nowelizacja zasad techniki prawodawczej weszła w życie dnia 1 marca 2026 r.

Zmiany w przepisach ogólnych

Dodanie § 1 ust. 2 pkt 7

2. W przypadku podjęcia decyzji o przygotowaniu projektu ustawy, jeżeli projekt ten nie jest opracowywany na podstawie założeń, należy w szczególności:

7) dokonać podziału projektowanych rozwiązań prawnych między ustawę a akty wykonawcze.

Zmiany w przepisach ogólnych

Często w praktyce podział między materię ustawową a akty wykonawcze następował dopiero na zaawansowanym etapie procesu legislacyjnego (często na etapie przedstawienia aktów wykonawczych na stały Komitet Rady Ministrów można było ustalić intencje projektodawcy i na etapie Komisji Prawniczej następowało uzupełnienie projektu ustawy o regulacje należące do materii ustawowej oraz ustalenie właściwego zakresu upoważnienia oraz adekwatnych wytycznych. Skutkiem było znaczne wydłużenie czasu pracy Komisji prawniczej oraz powrót projektu ustawy na SKRM. Dlatego też należy podkreślić, że podział ten powinien następować w momencie opracowywania projektu ustawy.

Zmiany w przepisach ogólnych

Nowe brzmienie § 5

§ 5. W ustawie należy:

- 1) jednoznacznie wyrażać intencje prawodawcy; *(poprz. § 6)*
- 2) redagować przepisy zwięźle i syntetycznie oraz w sposób zrozumiały dla adresatów zawartych w nich norm; *(poprz. § 5 i § 6)*
- 3) redagować przepisy w sposób, w jaki opisuje się typowe sytuacje występujące w dziedzinie spraw regulowanych tą ustawą; *(poprz. § 5)*
- 4) redagować zdania w podobny sposób dla oddania podobnych treści.

Zmiany w przepisach ogólnych

Nowa wytyczna określona w **§ 5 pkt 4 ZTP** jest analogiczna do wytycznej określonej w § 10 ZTP (§ 10 Do oznaczenia jednakowych pojęć używa się jednakowych określeń, a różnych pojęć nie oznacza się tymi samymi określeniami). Odnosi się ona przy tym do sposobu budowania całych zdań, a nie tylko pojedynczych określeń. Realizacja tej wytycznej powinna wpłynąć na ograniczenie ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych wynikających np. z różnic w składni poszczególnych zdań.

Zmiany w przepisach ogólnych

Nowa treść § 6 (poprz. § 7)

§ 6. Ustawę redaguje się poprawnie pod względem językowym.

(poprz. § 7. Zdania w ustawie redaguje się zgodnie z powszechnie przyjętymi regułami składni języka polskiego, unikając zdań wielokrotnie złożonych)

Zmiany w przepisach ogólnych

W § 6 ZTP zawarto ogólną zasadę, że ustawę redaguje się poprawnie pod względem językowym. Poprawność językowa jest traktowana jako oczywisty, podstawowy warunek, który musi spełniać ustawa. Ogólne ujęcie zasady poprawności językowej w nowym § 6 ZTP obejmuje poprawność składniową, fleksyjną, słowotwórczą, leksykalno-semantyczną i frazeologiczną a w szerszym rozumieniu także ortograficzną i interpunkcyjną. Dotychczas obowiązujący § 7 ZTP dotyczy tylko reguł składni języka polskiego.

Norma językowa jest zbiorem elementów systemu językowego, które w danym okresie uznane jest przez daną społeczność za wzorcowe, poprawne lub co najmniej dopuszczalne.

Zmiany w przepisach ogólnych

Nowa treść § 8

§ 8. 1. W ustawie należy unikać zdań nadmiernie rozbudowanych lub wielokrotnie złożonych.

2. W zdaniach należy unikać:

- 1) **nagromadzenia konstrukcji z imiesłowami przymiotnikowymi i równoważników zdań z imiesłowami przysłówkowymi,**
- 2) **połączeń wyrazowych, które można zastąpić jednym wyrazem o tym samym znaczeniu**
– chyba że jest to uzasadnione zapewnieniem należytej precyzji tekstu.

Zmiany w przepisach ogólnych

W § 8 ZTP zawarto wytyczne dotyczące budowy całych zdań, które mają wpłynąć na zwiększenie precyzji tekstu ustawy i ograniczenie ewentualnych problemów interpretacyjnych, z jednoczesnym uwzględnieniem przyjętych zasad **prostego języka**.

Zasady prostego języka przy tworzeniu aktów prawnych:

- 1) Tworzenie zdań do 20 wyrazów,
- 2) Ograniczenie użycia strony biernej tylko do koniecznych przypadków,
- 3) Zamiast rzeczowników odczasownikowych używanie czasowników, w celu złożenia-(aby) złożyć
- 4) Ograniczać użycie konstrukcji z imiesłowowym równoważnikiem zdania,

*Organ, **odebrawszy wniosek i zapoznawszy się z jego treścią, a następnie stwierdziwszy brak uchybień formalnych i uznawszy argumentację strony za zasadną, wydaje decyzję o pozwoleniu na budowę***

- 5) Zachować umiar w stosowaniu konstrukcji z imiesłowami przymiotnikowymi w jednym zdaniu,

*Osoba fizyczna **prowadząca działalność gospodarczą zarejestrowaną w rejestrze prowadzonym przez organ właściwy dla miejsca wykonywanej czynności podlegającej opodatkowaniu, jest obowiązana do przedłożenia dokumentu potwierdzającego tożsamość***

- 6) **Unikać pleonazmów (pełny komplet, potencjalna możliwość, kontynuować dalej, najbardziej optymalny).**

Zmiany w przepisach ogólnych

Dodanie § 11a

§ 11a. Tekst ustawy formatuje się w sposób ustandaryzowany oraz zapewniający jednolity wygląd i rozmieszczenie tekstu z wykorzystaniem przeznaczonych do tego narzędzi informatycznych.

(„narzędzie” – jednolity szablon tekstu aktu prawnego)

Zmiany w przepisach ogólnych

Narzędziem informatycznym przeznaczonym do redagowania tekstu ustawy jest **jednolity szablon tekstu aktu prawnego**. Obowiązek jego stosowania do rządowych projektów aktów normatywnych wynika z zalecenia Stałego Komitetu Rady Ministrów z dnia 4 października 2012 r. W dniu 24 lipca 2014 r. została natomiast przyjęta przez szefów Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu i Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz Prezesa Rządowego Centrum Legislacji deklaracja w sprawie stosowania stylów zdefiniowanych w szablonie przy przekazywaniu aktów prawnych między tymi instytucjami.

Zmiany w przepisach ogólnych

Dodanie § 11b

§ 11b. Przepisy ustawy zawierające tabele, wzory, mapy, ilustracje lub inne elementy nietekstowe powinny być czytelne i przejrzyste pod względem graficznym i uwzględniać potrzeby adresatów.

Zmiany w przepisach ogólnych

Wytyczna zawarta w § 11b jest efektem analizy przekazywanych do ogłoszenia aktów normatywnych z elementami nietekstowymi, w szczególności załączników, których znaczna część nie spełnia kryteriów, o których mowa w projektowanym przepisie. Realizuje oczekiwania i postulaty uproszczenia oraz uczynienia bardziej przejrzystymi i zrozumiałymi załączników zawierających w szczególności wzory i formularze, adresowanych do obywateli.

Wytyczna oddaje także zasady określane jako zasady prostego języka i *legal design thinking*. Ma ona zastosowanie do elementów nietekstowych zawartych zarówno w załącznikach jak i bezpośrednio w tekście ustawy.

Zmiany w przepisach ogólnych

Elementy nietekstowe w przepisach ustawy co do zasady nie są uwzględnione w szablonie projektu aktu normatywnego – poza wzorami matematycznymi. Nie powstał także analogiczny szablon dla załączników do aktów normatywnych. Wynika to z bardzo niejednorodnego charakteru wprowadzanych elementów nietekstowych przepisów i samych załączników, mnogości ich typów i stosowanych rozwiązań.

Budowa ustawy

Dodanie § 15a i uchylenie § 29

§ 15a. 1. Ustawa może zawierać załączniki. W załącznikach do ustawy zamieszcza się w szczególności **tabele, wzory, mapy, ilustracje lub inne elementy nietekstowe**, a także wykazy i opisy o charakterze specjalistycznym.

2. Załączniki wprowadza się w przepisach części artykułowej ustawy. **W przepisie, który wprowadza załącznik, określa się zakres treści załącznika.**

§ 29.1. Ustawa może zawierać załączniki; odesłania do załączników zamieszcza się w przepisach merytorycznych ustawy.

2. W załącznikach do ustawy zamieszcza się w szczególności wykazy, wykresy, wzory, tabele i opisy o charakterze specjalistycznym.

Budowa ustawy

TAK

Wykaz parków narodowych stanowi załącznik do ustawy.

Stawki opłat eksploatacyjnych dla poszczególnych rodzajów kopalin określa załącznik do ustawy.

Ustala się podział ubezpieczeń według działów, grup i rodzajów ryzyka określony w załączniku do ustawy.

Przepisy ustawy stosuje się do gatunków drzew oraz ich sztucznych hybryd, których wykaz określa załącznik do ustawy.

NIE

„zakres informacji obejmuje ... dane usługodawcy posiadającego wyrób ... o którym mowa w części I załącznika.”

(bez wcześniejszego wprowadzenia załącznika)

Tytuł ustawy

Nowa treść § 16 pkt 3

§ 16. W tytule ustawy w oddzielnych wierszach zamieszcza się:

- 1) oznaczenie rodzaju aktu;
- 2) datę ustawy;
- 3) ~~ogólne~~ określenie przedmiotu ustawy.

Tytuł ustawy

Odpowiednikiem ww. przepisu w odniesieniu do rozporządzenia jest § 120 ust. 1 pkt 4 ZTP, zgodnie z którym w tytule rozporządzenia zamieszcza się „określenie przedmiotu rozporządzenia”- bez dookreślenia „ogólnie”. Jednocześnie w § 18 ust. 1 ZTP wskazuje się, w jaki sposób określa się przedmiot ustawy **(Przedmiot ustawy określa się możliwie najzwięźle, jednakże w sposób adekwatnie informujący o jej treści.)**. Z kolei w § 120 ust. 5 i 6 ZTP wskazano sposób określenia przedmiotu rozporządzenia.

W tytule rozporządzenia w oddzielnych wierszach zamieszcza się:

- 1) oznaczenie rodzaju aktu;
- 2) nazwę organu wydającego rozporządzenie;
- 3) datę rozporządzenia;
- 4) **określenie przedmiotu rozporządzenia.**

5. Określenie przedmiotu rozporządzenia powinno być sformułowane możliwie najzwięźle, **jednakże w sposób adekwatnie informujący o jego treści**; nie powtarza się w nim dosłownie wskazanego w upoważnieniu ustawowym zakresu spraw przekazanych do uregulowania w rozporządzeniu ani wytycznych dotyczących jego treści, chyba że zakres spraw został zwięźle wskazany w upoważnieniu ustawowym.

Tytuł ustawy

Nowa treść § 19a ust. 1 i uchylenie § 19a ust. 2

§ 19a. 1. W przypadku ustawy wdrażającej postanowienia aktu normatywnego ustanowionego przez instytucję Unii Europejskiej po określeniu przedmiotu ustawy zamieszcza się odnośnik do tytułu ustawy informujący o wdrażanym akcie normatywnym, co wyraża się w szczególności zwrotem: „**niniejsza ustawa wdraża ... (tytuł aktu)**”.

2. (uchylony).

Tytuł ustawy

- 1) **Niniejsza ustawa wdraża dyrektywę 2004/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie minimalnych wymagań bezpieczeństwa dla tuneli w transeuropejskiej sieci drogowej (Dz. Urz. UE L 167 z 30.04.2004, str. 39, z późn. zm.).**

Tytuł ustawy

Przepis nie przewiduje już obowiązku podawania w treści ww. odnośnika informacji wskazującej na zakres wdrożenia dyrektywy dokonywanego przepisami danej ustawy. W praktyce przy redagowaniu omawianego odnośnika do tytułu ustawy wdrażającej dyrektywę pojawiał się przede wszystkim problem z określaniem zakresu wdrożenia dyrektywy w danej ustawie, od którego zależy treść tego odnośnika.

Uchylenie § 19a ust. 2 ZTP **nie oznacza zakazu** zastosowania odnośnika informującego o związku danej ustawy z określonym rozporządzeniem UE (czyli „niniejsza ustawa służy stosowaniu rozporządzenia UE”). Taki odnośnik stosujemy jednak tylko, gdy w danym przypadku podanie takiej informacji zostanie uznane za zasadne (zawsze wymagana ocena indywidualna przypadku). **Za niezasadne należy w szczególności uznać** zastosowanie takiego odnośnika, gdy:

- dane rozporządzenie UE jest już powoływane wprost w przepisach danej ustawy,
- związek danej ustawy z konkretnym rozporządzeniem UE jest marginalny (przykładowo regulacje ogólnego rozporządzenia o ochronie danych, tzw. rozporządzenia RODO, mają bardzo szeroki zakres zastosowania, ale fakt uwzględnienia wymaganych nim regulacji w każdej ustawie przewidującej przetwarzanie danych osobowych nie może być uznany za uzasadniający poinformowanie o związku tej ustawy z tym rozporządzeniem UE).

Tytuł ustawy

W przypadku nowelizacji ustawy, w której już był zamieszczony odnośnik do rozporządzenia UE:

- jeżeli nowelizacja nie ma charakteru „unijnego” – nie obejmuje się nowelizacją istniejącego odnośnika,
- jeżeli nowelizacja ma charakter „unijny” (dostosowanie do kolejnego rozporządzenia, ale też wdrożenie dyrektywy) – należy zweryfikować zasadność (dalszego) zastosowania takiego odnośnika, wg powyższych kryteriów, z zachowaniem jednolitego podejścia do tej oceny dla dotychczasowych i kolejnego rozporządzenia UE. Jeśli podanie informacji dotyczącej zarówno dotychczasowych, jak i kolejnego rozporządzenia UE:
 - a) **nie jest** zasadne, należy usunąć odnośnik,
 - b) **jest** zasadne, można zachować odnośnik – w razie potrzeby (np. usunięcia wskazania jednego z dotychczasowych rozporządzeń UE czy wskazania aktu go zastępującego) stosownie go aktualizując.

Tytuł ustawy

Dodanie § 19c (informacja o notyfikacji technicznej)

§ 19c. W przypadku ustawy zawierającej przepisy techniczne, podlegającej notyfikacji w ramach krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych, po określeniu przedmiotu ustawy zamieszcza się odnośnik do tytułu ustawy informujący o dokonanej notyfikacji. Jeżeli zamieszcza się odnośnik, o którym mowa w § 19a lub § 19b, odnośnik informujący o dokonanej notyfikacji oznacza się jako pierwszy.

(w konsekwencji – zmiana § 96 ust. 1 i 4 ZTP – zmiana w regulacji dotyczącej tytułu ustawy zmieniającej)

Tytuł ustawy

Dotychczas ZTP nie regulowały kwestii wprowadzania odnośnika dotyczącego notyfikowania danego aktu prawnego zawierającego przepisy techniczne. Obowiązek notyfikowania wynika z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) oraz z dyrektywy (UE) 2015/1535 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 września 2015 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz. Urz. UE L 241 z 17.09.2015, str. 1). Obowiązkiem państwa członkowskiego Unii Europejskiej jest notyfikowanie Komisji Europejskiej projektów aktów prawnych zawierających przepisy techniczne (normy, specyfikacje techniczne). Wymóg podania do wiadomości publicznej informacji o wykonaniu przez państwo członkowskie obowiązku notyfikacji technicznej został wprowadzony ww. dyrektywą (UE) 2015/1535 „dla zapewnienia bezpieczeństwa prawnego”. Wprowadzenie nowej regulacji jest realizacją ugruntowanej w tym zakresie praktyki legislacyjnej zamieszczania odnośnika jako pierwszego.

Tytuł ustawy

- 1) Niniejsze rozporządzenie zostało notyfikowane Komisji Europejskiej w dniu r. pod numerem, zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), które wdraża dyrektywę (UE) 2015/1535 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 września 2015 r. ustanawiającą procedurę udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (ujednolicenie) (Dz. Urz. UE L 241 z 17.09.2015, str. 1).

Układ i postanowienia przepisów merytorycznych

Dodanie § 22 ust. 3

3. Rozstrzygnięcie o uzupełnieniu uregulowania spraw normowanych ustawą wyraża się w szczególności zwrotem: „**w sprawach (określenie zakresu spraw) w zakresie nieuregulowanym niniejszą ustawą stosuje się przepisy ustawy ... (tytuł ustawy)**”, a rozstrzygnięcie o odmiennym uregulowaniu spraw normowanych ustawą wyraża się w szczególności zwrotem: „**ustawy nie stosuje się do (określenie zakresu spraw) w zakresie uregulowanym ustawą ... (tytuł ustawy)**”. Takich rozstrzygnięć nie wyraża się zwrotem: „ustawa nie narusza ustawy” albo „ustawa nie narusza praw określonych w ustawie”.

Układ i postanowienia przepisów merytorycznych

W praktyce legislacyjnej najczęściej używa się sformułowania o normowaniu danych spraw inną ustawą w zakresie nieuregulowanym daną ustawą bądź o niestosowaniu (stosowaniu) danej ustawy w zakresie uregulowanym (nieuregulowanym) inną ustawą. Nowy przepis potwierdza stosowaną praktykę.

Równocześnie wskazano formułę niezalecaną, która jednak występuje w niektórych ustawach. Taką formułą jest sformułowanie „ustawa nie narusza” przepisów innych ustaw. Nie wykształciła się jednolita interpretacja takich przepisów zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie sądów administracyjnych. Występujące interpretacje prowadzą przy tym do przeciwnych wniosków co do ustalenia, czy przepis, zgodnie z którym dana ustawa nie narusza innej ustawy, wyłącza stosowanie innej ustawy, czy też nakazuje jej stosowanie, w tym z pierwszeństwem przed daną ustawą.

Układ i postanowienia przepisów merytorycznych

Nowa treść § 24 ust. 1 pkt 4 i ust. 1a

§ 24. 1. Przepisy szczegółowe zamieszcza się w następującej kolejności:

- 1) przepisy prawa materialnego;
 - 2) przepisy ustrojowe;
 - 3) przepisy proceduralne;
 - 4) przepisy o **administracyjnych** karach pieniężnych i przepisy karne.
- 1a. W szczególnie uzasadnionych przypadkach przepisy o administracyjnych karach pieniężnych można zamieszczać bezpośrednio po przepisach, z którymi jest związane wprowadzenie tych kar.

Układ i postanowienia przepisów merytorycznych

Sankcje administracyjne w postaci kary pieniężnej są związane przede wszystkim z naruszeniem przepisów materialnych ustawy (w których zamieszcza się normy wyrażające nakaz lub zakaz określonego zachowania), a nie przepisów ustrojowych czy proceduralnych. (Dotychczasowy ust. 1a W szczególnie uzasadnionych przypadkach, w szczególności jeżeli kara pieniężna jest związana z naruszeniem przepisów ustrojowych lub proceduralnych, przepisy o karach pieniężnych można zamieszczać bezpośrednio po przepisach, z którymi jest związane wprowadzenie tych kar.)

Układ i postanowienia przepisów merytorycznych

Zgodnie z dotychczasową regulacją dopuszcza się zamieszczenie przepisu o administracyjnych karach pieniężnych bezpośrednio po przepisach, z naruszeniem których jest związana ta kara pieniężna „w szczególności jeżeli kara pieniężna jest związana z naruszeniem przepisów **ustrojowych lub proceduralnych**”.

Zgodnie z art. 189b Kodeksu postępowania administracyjnego, przez administracyjną karę pieniężną rozumie się określoną w ustawie sankcję o charakterze pieniężnym, nakładaną przez organ administracji publicznej, w drodze decyzji, w następstwie naruszenia prawa polegającego na niedopełnieniu obowiązku albo naruszeniu zakazu ciążącego na osobie fizycznej, osobie prawnej albo jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej.

Sankcje administracyjne w postaci kary pieniężnej są zatem związane przede wszystkim z naruszeniem przepisów materialnych ustawy (w których zamieszcza się normy wyrażające nakaz lub zakaz określonego zachowania), a nie przepisów ustrojowych czy proceduralnych.

Układ i postanowienia przepisów merytorycznych

Nowa treść § 25 ust. 2 pkt 1 i uchylenie pkt 2

§ 25. 1. Przepis prawa materialnego powinien możliwie bezpośrednio i wyraźnie wskazywać kto, w jakich okolicznościach i jak powinien się zachować (przepis podstawowy).

2. Przepis podstawowy może wyjątkowo wskazywać tylko zachowanie nakazywane albo zakazywane jego adresatowi, jeżeli:

- 1) adresat lub okoliczności ~~tego nakazu albo zakazu~~ są wskazane w sposób niewątpliwy w **tej samej albo** innej ustawie;
- 2) ~~celowe jest, aby określenie adresata lub okoliczności zamieścić w przepisach ogólnych tej samej ustawy;~~
- 3) powszechność zakresu adresatów lub okoliczności jest oczywista.

Układ i postanowienia przepisów merytorycznych

§ 28. Przepisy karne zamieszcza się tylko w przypadku, gdy naruszenie przepisów ustawy:

- 1) nie jest objęte sankcją określoną w przepisach Kodeksu karnego, Kodeksu karnego skarbowego lub Kodeksu wykroczeń albo
- 2) **ma stanowić typ kwalifikowany albo uprzywilejowany czynu zabronionego, którego typ podstawowy jest określony w innej ustawie**
 - a czyn wymagający zagrożenia karą jest związany tylko z treścią tej ustawy.

Układ i postanowienia przepisów merytorycznych

➤ Kodeks karny

art. 288 KK § 1. Kto **cudzą rzecz niszczy, uszkadza** lub czyni niezdatną do użytku, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

art. 182 KK § 1. Kto zanieczyszcza wodę, powietrze lub powierzchnię ziemi substancją albo promieniowaniem jonizującym w takiej ilości lub w takiej postaci, że może to zagrozić życiu lub zdrowiu człowieka lub spowodować istotne obniżenie jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi lub zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

➤ Ustawa o ochronie zabytków

Art. 108 1. Kto **niszczy lub uszkadza zabytek**, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

➤ Ustawa o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki

Art. 35a 1. Kto **usuwa ze statku substancje objęte załącznikami I (olej) i II (szkodliwe substancje ciekłe)** do Konwencji MARPOL w takiej ilości lub takiej postaci, że może to doprowadzić do pogorszenia jakości wody, zagrażać życiu lub zdrowiu wielu osób lub spowodować zniszczenie fauny i flory morskiej w znacznych rozmiarach, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Przepisy przejściowe i dostosowujące

Dotychczasowa treść § 30 ust. 1

1. W przepisach przejściowych reguluje się wpływ nowej albo znowelizowanej ustawy na stosunki powstałe pod działaniem ustawy albo ustaw dotychczasowych bez względu na to, czy do tych stosunków zamierza się stosować **przepisy dotychczasowe**, **przepisy nowe** czy **przepisy regulujące ten wpływ w sposób odmienny od przepisów dotychczasowych i przepisów nowych**.

Przepisy przejściowe i dostosowujące

Zasada *tempus regit actum* – skutki czynności prawnej określa prawo obowiązujące w chwili jej dokonania.

„Wobec braku wyraźnej regulacji intertemporalnej kwestia międzyczasowa i tak będzie rozstrzygnięta, tyle, że na korzyść zasady bezpośredniego stosowana zasady nowej, od momentu wejścia w życie, do stosunków nowopowstających i tych, które trwając w momencie wejścia w życie ustawy – nawiązały się wcześniej.” (wyrok TK z dnia 10 maja 2004 r. (sygn. akt SK 39/03))

Przepisy przejściowe i dostosowujące

Nowa treść § 30 ust. 1

1. W przepisach przejściowych reguluje się wpływ nowej albo znowelizowanej ustawy na stosunki powstałe pod działaniem ustawy albo ustaw dotychczasowych; w przepisach przejściowych reguluje się przede wszystkim, że do tych stosunków stosuje się **przepisy dotychczasowe** albo **przepisy regulujące ten wpływ w sposób odmienny od przepisów dotychczasowych lub przepisów nowych**.

Przepisy przejściowe i dostosowujące

W przepisach przejściowych zagadnienia intertemporalne można uregulować na 3 sposoby:

- > Stosowanie regulacji nowej (ryzyko naruszenia „interesów w toku”)/*przyjmuje się, że nowe przepisy stosuje się także wówczas gdy brak przepisów przejściowych*
- > Stosowanie regulacji dotychczasowej (ryzyko opóźnienia skuteczności regulacji nowych)
- > Stosowanie regulacji specjalnej

Jeżeli intencją ustawodawcy jest stosowanie do danej materii przepisów nowych, to ochronę interesów w toku można zapewnić także przez odpowiednie wydłużenie okresu *vacatio legis* (wówczas zapewniony zostanie odpowiedni okres „dostosowawczy”, w którym stosowane będą przepisy dotychczasowe - przy czym wówczas zapewnione to zostanie bez regulacji przejściowych, które wskazywałyby na stosowanie przez czas określony przepisów dotychczasowych, z obowiązkiem dostosowania się adresatów, we wskazanym okresie, do regulacji nowych)

Przepisy przejściowe i dostosowujące

„Istota ochrony praw nabytych sprowadza się do takiego nakazu stanowienia i stosowania prawa, **aby obywatel mógł układać swoje sprawy w zaufaniu, że nie naraża się na skutki prawne, których nie mógł przewidzieć w momencie podejmowania decyzji**” (wyrok TK z dnia 2 czerwca 1999 r., K 34/98)

„Zasada ochrony praw nabytych zakazuje **arbitralnego znoszenia lub ograniczania** praw podmiotowych przysługujących jednostce lub innym podmiotom prywatnym występującym w obrocie prawnym” (wyrok TK z dnia 22 czerwca 1999 r., K 5/99)

Przepisy przejściowe i dostosowujące

Zakres regulacji przepisów przejściowych został przykładowo określony w §30 ust. 2 ZTP.

Najczęściej regulacje przejściowe dotyczą:

- a) Biegnących terminów
- b) Toczących się postępowań, w tym karnych i dyscyplinarnych
- c) Oddziaływania (stosowania) dotychczasowego/nowego prawa na zdarzeń, które już nastąpiły
- d) Wpływu nowego prawa na wydane już decyzje (koncesje, zgody, zezwolenie) orzeczenia sądów oraz dotychczasowe wymagania
- e) Wprowadzanych zmian organizacyjnych i związaną z tym zmianą właściwości
- f) Spraw pracowniczych związanych z tymi zmianami
- g) Czasowego utrzymania przepisów prawa w tym aktów wykonawczych/*odroczenia utraty mocy obowiązującej*

Przepisy przejściowe i dostosowujące

Przepisy przejściowe są niezbędne dla zachowania zasad państwa prawnego takich jak np.:

1. Ochrona interesów w toku
2. Ochrona praw nabytych
3. Ochrona ekspektatywy maksymalnie ukształtowanej
4. Zaufania do państwa i tworzonego przez nie prawa
5. Przyzwoitej legislacji

Przepisy przejściowe i dostosowujące

Do przepisów przejściowych odnoszących się do regulacji wprowadzanej w ustawie zmieniającej inne ustawy nie stosuje się „automatycznie” definicji i skrótów z ustaw do których te przepisy przejściowe się odnoszą.

Przepisy przejściowe i dostosowujące

Dotychczasowy § 32:

§ 32 .1. Jeżeli uchyla się ustawę, na podstawie której wydano akt wykonawczy, albo uchyla się przepis ustawy upoważniający do wydania aktu wykonawczego, przyjmuje się, że taki akt wykonawczy traci moc obowiązującą odpowiednio z dniem wejścia w życie ustawy uchylającej albo z dniem wejścia w życie przepisu uchylającego upoważnienie do wydania tego aktu.

2. Jeżeli zmienia się treść przepisu upoważniającego do wydania aktu wykonawczego w ten sposób, że zmienia się rodzaj aktu wykonawczego, zakres spraw przekazanych do uregulowania aktem wykonawczym lub wytyczne dotyczące treści tego aktu, przyjmuje się, że akt wykonawczy wydany na podstawie tego przepisu upoważniającego traci moc obowiązującą z dniem wejścia w życie przepisu zmieniającego treść przepisu upoważniającego.

3. Jeżeli zmiana treści przepisu upoważniającego polega na tym, że zmienia się organ upoważniony do wydania aktu wykonawczego, przyjmuje się, że taki akt zachowuje moc obowiązującą; w takim przypadku organem upoważnionym do zmiany lub uchylecia aktu wykonawczego wydanego na podstawie zmienionego przepisu upoważniającego jest organ wskazany w zmienionym upoważnieniu.

Przepisy przejściowe i dostosowujące

Art.66 ustawy Prawo o ruchu drogowym

7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, Minister Obrony Narodowej, minister właściwy do spraw finansów publicznych oraz Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu, określą, w drodze rozporządzenia, warunki techniczne pojazdów specjalnych i używanych do celów specjalnych Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, **Centralnego Biura Antykorupcyjnego**, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, **Krajowej Administracji Skarbowej**, Służby Więziennej i straży pożarnej.

Przepisy przejściowe i dostosowujące

ustawa z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne:

„Art. 68. 7. Minister właściwy do spraw zdrowia określa, w drodze rozporządzenia:

- 1) wykaz produktów leczniczych, które mogą być doraźnie dostarczane w związku z udzielanym świadczeniem zdrowotnym, **uwzględniając rodzaj udzielanego świadczenia;**
- 2) wykaz produktów leczniczych wchodzących w skład zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie.”

„Art. 68. 7. Minister właściwy do spraw zdrowia określa, w drodze rozporządzenia:

- 1) wykaz produktów leczniczych, które mogą być doraźnie dostarczane w związku z udzielanym świadczeniem zdrowotnym,
 - 2) wykaz produktów leczniczych wchodzących w skład zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie
- **uwzględniając rodzaj udzielanego świadczenia.”**

Przepisy przejściowe i dostosowujące

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 1998 r. w sprawie komisji dyscyplinarnych dla nauczycieli i trybu postępowania dyscyplinarnego (Dz.U. Nr 15, poz. 64) nie utraciło mocy obowiązującej po upływie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 18 lutego 2000 r. o zmianie ustawy - Karta Nauczyciela oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 19, poz. 239 ze zm.).”

Uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 18 maja 2011 r., III PZP 1/11

Przepisy przejściowe i dostosowujące

Ustawa z dnia 18 lutego 2000 r. o zmianie ustawy - Karta Nauczyciela oraz o zmianie niektórych innych ustaw wprowadziła zmiany w przepisach dotyczących postępowania dyscyplinarnego natomiast nie wprowadziła zmiany w art. 85 Karty Nauczyciela, będącym podstawą aktu wykonawczego.

Art. 16 ustawy z dnia 18 lutego 2000 r. *Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie, o której mowa w [art. 1](#), zachowują moc dotychczasowe przepisy wykonawcze w zakresie, w jakim nie są sprzeczne z ustawą, nie dłużej jednak niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.*

Przepisy przejściowe i dostosowujące

Nowe brzmienie § 32 ust. 2 i 3:

2. Jeżeli zmienia się treść przepisu upoważniającego do wydania aktu wykonawczego w ten sposób, że zmienia się rodzaj aktu wykonawczego, **organ upoważniony do wydania aktu wykonawczego**, zakres spraw przekazanych do uregulowania aktem wykonawczym lub wytyczne dotyczące treści tego aktu, to w przepisach przejściowych ustawy reguluje się kwestię obowiązywania aktu wykonawczego wydanego na podstawie tak zmienionego przepisu upoważniającego.

3. Jeżeli zmiana organu upoważnionego do wydania aktu wykonawczego, o której mowa w ust. 2, polega na tym, że **zmienia się dział administracji rządowej**, którym kieruje minister upoważniony do wydania tego aktu wykonawczego, przyjmuje się, że taki akt zachowuje moc obowiązującą; w takim przypadku organem upoważnionym do zmiany lub uchylecia aktu wykonawczego wydanego na podstawie zmienionego przepisu upoważniającego jest minister kierujący działem administracji rządowej wskazanym w zmienionym upoważnieniu.

Przepisy przejściowe i dostosowujące

Nowe ust. 1 i 2 w § 33:

§ 33. 1. Jeżeli akt wykonawczy wydany na podstawie zmienianego przepisu upoważniającego zachowuje moc obowiązującą, przepisowi przejściowemu nadaje się brzmienie: „Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. ... ustawy zmienianej w art. ... (artykuł wprowadzający zmiany w dotychczasowej ustawie) zachowują moc.”

2. Jeżeli akt wykonawczy wydany na podstawie zmienianego przepisu upoważniającego traci moc obowiązującą, przepisowi przejściowemu nadaje się brzmienie: „Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. ... ustawy zmienianej w art. ... (artykuł wprowadzający zmiany w dotychczasowej ustawie) tracą moc.”

Przepisy przejściowe i dostosowujące

Przepis § 33 ust. 1 przewiduje formułę redakcyjną odnoszącą się do obowiązywania aktu wykonawczego od dnia wejścia w życie przepisu zmieniającego upoważnienie. Formuła ta pozwala jednoznacznie wyrazić rozstrzygnięcie o braku wpływu zmiany upoważnienia na obowiązywanie wydanego aktu wykonawczego, a w konsekwencji – o zachowaniu bezterminowo w mocy aktu wykonawczego mimo zmiany upoważnienia, na podstawie którego został wydany, co przed 1 marca 2026 r. miało miejsce „milcząco”. Ocena dopuszczalności takiego rozstrzygnięcia powinna następować zgodnie z regułami wywodzonymi z Konstytucji (art. 92). Nie jest w tym wypadku wystarczająca ocena, że dotychczasowy akt wykonawczy jedynie nie jest niezgodny z nową/znowelizowaną ustawą – taka ocena pozwala ewentualnie odroczyć utratę jego mocy (§ 33 ust. 3).

Przepisy przejściowe i dostosowujące

Przypadki, w których dotychczas przyjmowano brak wpływu zmiany upoważnienia na obowiązywanie aktu wykonawczego, to w szczególności:

- a) przypadki usunięcia pewnych niejednoznaczności upoważnienia czy też oczywistych błędów (np. w odesłaniu) a nawet jego braków, jak brak wytycznych – w takich przypadkach treść dotychczasowego aktu wykonawczego jest zgodna z nowym brzmieniem upoważnienia ustawowego (nie wymaga żadnych zmian w celu osiągnięcia zgodności z upoważnieniem)
- b) przypadki związane z niepewnością co do tzw. pośredniej zmiany upoważnienia, gdy w razie zmiany przepisów materialnych ustawy powstają wątpliwości co do ich skutków dla zakresu upoważnienia mimo braku jego bezpośredniej zmiany – w takich przypadkach rozstrzygnięcie o zachowaniu mocy aktu wykonawczego usuwa te wątpliwości (choćby w celu uwzględnienia zmienionych przepisów materialnych ustawy konieczne było dostosowanie rozporządzenia).

W powyższych sytuacjach może być oczywiście również przyjęte rozstrzygnięcie (merytoryczne) o utracie mocy aktu wykonawczego.

Przepis o zachowaniu mocy obowiązującej aktu wykonawczego w żaden sposób nie blokuje uprawnienia odpowiedniego organu do zmiany tego aktu albo zastąpienia go innym aktem wykonawczym.

Przepisy przejściowe i dostosowujące

1.3. Jeżeli akt wykonawczy wydany na podstawie uchylanego albo zmienianego przepisu upoważniającego nie jest niezgodny z nową albo znowelizowaną ustawą, można go wyjątkowo zachować czasowo w mocy/*odroczyć utratę mocy* do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie nowego albo zmienionego przepisu upoważniającego, nadając przepisowi przejściowemu brzmienie:

1)"Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. ... ustawy, o której mowa w art. ... (artykuł uchylający dotychczasową ustawę), zachowują moc do dnia/*tracą moc z dniem* wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. ... niniejszej ustawy, jednak nie dłużej niż... (oznaczenie dnia albo okresu wyrażonego w miesiącach)." - w przypadku zachowywania czasowo w mocy aktu wykonawczego wydanego na podstawie uchylanego przepisu upoważniającego/*w przypadku odroczenia utraty mocy aktu wykonawczego wydanego na podstawie uchylanego przepisu upoważniającego*;

2)"Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. ... ustawy zmienianej w art. ... (artykuł wprowadzający zmiany w dotychczasowej ustawie), zachowują moc do dnia/*tracą moc z dniem* wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. ... ustawy zmienianej w art. ... (artykuł wprowadzający zmiany w dotychczasowej ustawie), w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż... (oznaczenie dnia albo okresu wyrażonego w miesiącach)." - w przypadku zachowywania czasowo w mocy aktu wykonawczego wydanego na podstawie zmienianego przepisu upoważniającego/*w przypadku odroczenia utraty mocy aktu wykonawczego wydanego na podstawie zmienianego przepisu upoważniającego*.

Przepisy przejściowe i dostosowujące

Nowa treść § 126 ust. 2

2. Nie uchyla się rozporządzenia, którego **utrata mocy została odroczone** przez obowiązującą ustawę. W takiej sytuacji w nowym rozporządzeniu zamieszcza się odnośnik do przepisu o wejściu w życie informujący o rozporządzeniu, które przestało obowiązywać na podstawie samego prawa, a którego treść wiąże się z treścią nowego rozporządzenia, podając również termin utraty mocy obowiązującej wymienionego rozporządzenia oraz przepis prawny, w następstwie którego przestało ono obowiązywać.

Przepisy przejściowe i dostosowujące

2. **Nie zachowuje się czasowo w mocy** tylko niektórych przepisów aktu wykonawczego wydanego na podstawie uchylanego albo zmienianego przepisu upoważniającego.
4. Nie odracza się utraty mocy tylko niektórych przepisów aktu wykonawczego wydanego na podstawie uchylanego albo zmienianego przepisu upoważniającego.
3. Rozwiązanie, o którym mowa w ust. 1, stosuje się tylko w ustawie uchylającej albo ustawie zmieniającej ustawę, na podstawie której został wydany dotychczasowy akt wykonawczy. Rozwiązania tego nie stosuje się w kolejnych ustawach, które uchylają albo zmieniają ustawę uchylającą albo ustawę zmieniającą.
5. Rozwiązanie, o którym mowa w ust. 3, stosuje się tylko w ustawie uchylającej albo ustawie zmieniającej ustawę, na podstawie której został wydany dotychczasowy akt wykonawczy. Rozwiązania tego nie stosuje się w kolejnych ustawach, które uchylają albo zmieniają ustawę uchylającą albo ustawę zmieniającą.

Przepisy przejściowe i dostosowujące

Dotychczasowa treść § 34

§ 34. Nie nowelizuje się aktu wykonawczego zachowanego czasowo w mocy przez nową ustawę, **chyba że ustawa ta wyraźnie przewiduje taką możliwość.**

Nowa treść § 34

§ 34. 1. Nie nowelizuje się aktu wykonawczego, którego utrata mocy została odroczone.

2. Nowelizacja aktu wykonawczego, o którym mowa w ust. 1, jest dopuszczalna **wyjątkowo**, jeżeli ustawa wyraźnie przewiduje taką możliwość.

Przepisy przejściowe i dostosowujące

Nowa treść § 35 (nowa treść ust. 1)

§ 35. 1. W przepisach dostosowujących reguluje się sprawy związane z dostosowaniem się do nowej albo znowelizowanej ustawy jej adresatów, w tym określa się czynności, których należy dokonać w celu spełnienia wymogów przewidzianych przez przepisy nowej albo znowelizowanej ustawy, a także sposób lub terminy realizacji po raz pierwszy obowiązków nałożonych przez przepisy tej ustawy.

Nowa treść § 35 (ust. 2 – poprz. wyliczenie w ust. 1)

2. W przepisach dostosowujących reguluje się w szczególności:

- 1) utworzenie organów lub instytucji;
- 2) przekształcenie organów lub instytucji w inne organy lub instytucje tworzone przez ustawę;
- 3) zniesienie organów lub likwidację instytucji;
- 4) sposób powołania po raz pierwszy organów lub instytucji tworzonych ustawą;
- 5) sposób przekształcenia organów lub instytucji utworzonych na podstawie dotychczasowej ustawy w organy lub instytucje tworzone przez ustawę;
- 6) sposób zniesienia organów lub likwidacji instytucji przez ustawę, zasady zagospodarowania ich mienia oraz uprawnienia i obowiązki ich dotychczasowych pracowników.

Dodanie § 35 ust. 3 (poprz. ust. 2)

3. W przepisach dostosowujących można wyjątkowo wyznaczyć adresatom termin na dostosowanie się organów lub instytucji do nowej albo znowelizowanej ustawy.

Przepisy końcowe

Nowa treść § 44 ust. 3

3. Jeżeli zróżnicowanie terminów wejścia w życie poszczególnych przepisów ustawy mogłoby naruszać jej spójność lub zmniejszać jej komunikatywność, a dana instytucja prawna ma mieć zastosowanie do zdarzeń lub stanów rzeczy zaistniałych lub powstałych od określonego dnia **przypadającego po wejściu w życie danego przepisu**, wyraża się to w odrębnym przepisie jednoznacznie określającym tę instytucję oraz te zdarzenia lub stany rzeczy.

Przepisy końcowe

Ustawa o systemie informacji w ochronie zdrowia

Art. 57.1. Przepisy dotyczące Platformy Udostępniania On-Line Usług i Zasobów Cyfrowych Rejestrów Medycznych stosuje się od dnia 1 listopada 2012 r.

2. Dane w Centralnym Wykazie Usługodawców, Centralnym Wykazie Pracowników Medycznych oraz w Systemie Ewidencji Zasobów Ochrony Zdrowia są przetwarzane od dnia 1 listopada 2012 r.

3. Dane w SIM są przetwarzane od dnia 1 marca 2014 r.

4. Dane w Systemie Statystyki w Ochronie Zdrowia, Systemie Monitorowania Zagrożeń, Systemie Monitorowania Kosztów Leczenia i Sytuacji Finansowo-Ekonomicznej Podmiotów Lecznicych, Zintegrowanym Systemie Monitorowania Obrotu Produktami Lecznicych oraz w Systemie Monitorowania Kształcenia Pracowników Medycznych są przetwarzane od dnia 1 sierpnia 2014 r.

Art. 58. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.

Przepisy końcowe

Zmiana treści § 57 ust. 1

[w ustawie wprowadzającej ustawę określaną jako „kodeks” numer artykułu można oznaczyć cyframi rzymskimi]

Przepisy końcowe

Dodanie § 62a

§ 62a. **W załączniku** do ustawy w miarę możliwości wyodrębnia się jednostki systematyzacyjne lub inne niż artykuł jednostki redakcyjne lub wprowadza się inne oznaczenia umożliwiające wyodrębnienie poszczególnych części zamieszczonej w nim treści. Każdą część treści załącznika obejmuje się przyjętym systemem podziału jego treści.

Przepisy upoważniające

Nowa treść § 66 ust. 2

2. Stopień szczegółowości wytycznych powinien być dostosowany do rodzaju spraw przekazywanych do uregulowania w rozporządzeniu; wytyczne powinny być bardziej szczegółowe, gdy przekazywane sprawy dotyczą sytuacji prawnej ~~obywateli~~ **osób fizycznych lub podmiotów niepublicznych**.

Przepisy upoważniające

Nowe brzmienie § 70:

§ 70. Nie przekazuje się do uregulowania w rozporządzeniu spraw:

1) nieuregulowanych w ustawie;

2) niewyjaśnionych lub nasuwających trudności przy opracowywaniu ustawy.

Poprzednie brzmienie § 70:

§ 70. Nie przekazuje się do uregulowania w rozporządzeniu spraw niewyjaśnionych lub nasuwających trudności przy opracowywaniu ustawy.

zakaz formułowania blankietowych przepisów upoważniających

„Rozporządzenie ma (...) konkretyzować regulację ustawową i nie może regulować zagadnień całkowicie pominiętych przez ustawodawcę (np. wyrok TK z dnia 11 grudnia 2000 r., U 2/00, OTK 2000, nr 8, poz. 296).

Przepisy o administracyjnych karach pieniężnych

Nowa treść § 81a ust. 3 (poprz. ust. 2)

3. Przepis o **administracyjnej** karze pieniężnej formułuje się w sposób pozwalający na jednoznaczne ustalenie wysokości kary albo określenie granic, w których ustala się jej wysokość.

[zdanie drugie: ~~W przypadku gdy przepis o karze pieniężnej wyznacza granice wysokości tej kary, określa się także przesłanki, którymi powinien kierować się podmiot uprawniony do nałożenia kary pieniężnej, ustalając jej wysokość.]~~

Art. 189d KPA

Przepisy o administracyjnych karach pieniężnych

Zmiana prowadzi do rezygnacji z wynikającego z obecnego brzmienia przepisu § 81a ust. 2 ZTP obowiązku określania przesłanek miarkowania kary w przypadku zastosowania „widełkowego” sposobu określania jej wysokości. Reguła ta pozostaje niespójna z art. 189a § 2 pkt 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, z której wynika, że przesłanki te formułuje się w przepisie o administracyjnej karze pieniężnej tylko wtedy, gdyby miały być odrębne od sformułowanych w tym kodeksie.

Przepisy o administracyjnych karach pieniężnych

Nowa treść (regulacja) § 81a ust. 2 i 3 :

2. Określenie okoliczności powstania odpowiedzialności może nastąpić przez odesłanie do zakazów lub obowiązków wyraźnie sformułowanych w przepisach tej samej ustawy, w postanowieniach umów międzynarodowych ratyfikowanych za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie lub w dających się bezpośrednio stosować postanowieniach aktów normatywnych ustanowionych przez organizacje międzynarodowe lub organy międzynarodowe.

3. Do przepisów o karach pieniężnych stosuje się odpowiednio [§ 75](#), [§ 76](#), [§ 78](#), [§ 79 ust. 4](#) oraz § 80.

Przepisy o administracyjnych karach pieniężnych

ustawa z dnia 7 kwietnia 2022 r. o wyrobach medycznych:

„Art. 82. 1. Kto wprowadza do obrotu zestawy lub systemy zabiegowe niezgodnie z art. 22 rozporządzenia 2017/745 , podlega karze pieniężnej w wysokości do 750 000 zł.”

Przepisy o administracyjnych karach pieniężnych

Dodanie § 81a ust. 4

4. W przepisie określającym okoliczności wyłączające nałożenie administracyjnej kary pieniężnej używa się w szczególności zwrotów: „**administracyjnej kary pieniężnej nie nakłada się**” albo „**nie podlega administracyjnej karze pieniężnej**”.

Zmiana (nowelizacja) ustawy

Nowa treść § 84

§ 84. Jeżeli zmiany wprowadzane w ustawie miałyby być liczne albo miałyby naruszać konstrukcję lub spójność ustawy, ~~albo gdy ustawa była już poprzednio wielokrotnie nowelizowana,~~ opracowuje się projekt nowej ustawy.

Zmiana (nowelizacja) ustawy

Ze względu na zmiany w praktyce ogłaszania tekstów jednolitych aktów normatywnych, wynikające z brzmienia art. 16 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów (Marszałek Sejmu ogłasza tekst jednolity ustawy nie rzadziej niż raz na 12 miesięcy, jeżeli była ona nowelizowana. Ustawa może określić termin ogłoszenia tekstu jednolitego), dotychczas obowiązująca przesłanka wskazująca przypadek, w którym ustawa zmieniana była już poprzednio wielokrotnie nowelizowana, nie ma istotnego znaczenia dla jasności i dostępności prawa. Także w praktyce legislacyjnej nie pełni ona znaczącej roli w obecnym stanie prawnym.

Z obserwacji praktyki prawodawczej wynika, że reguła, która ma przesądzać o obligatoryjnym opracowaniu projektu nowej ustawy w przypadku, gdy planowana do nowelizacji ustawa była już wielokrotnie nowelizowana, nie jest respektowana.

Zmiana (nowelizacja) ustawy

Nowa treść § 87 ust. 2

2. Jeżeli artykuły ustawy są podzielone na jednostki redakcyjne niższego stopnia **lub na zdania**, a zmian nie wprowadza się we wszystkich jednostkach **lub zdaniach**, można poprzestać na przytoczeniu pełnego nowego brzmienia tylko zmienianych jednostek **lub zdań**.

Zmiana (nowelizacja) ustawy

Mając na względzie wyraźne potwierdzenie, że wyodrębnione w treści przepisu zdanie nie jest jednostką redakcyjną osobnego rodzaju (§ 87 ust. 2 ZTP) polecenie nowelizacyjne w celu usunięcia zdania z tekstu normatywnego należy formułować jako **skreślenie**.

Przykład:

„Art. 1. W ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2025 r. poz. 365 i 1792) wprowadza się następujące zmiany:

(...)

9) w art. 296 skreśla się zdanie drugie;”

Zmiana (nowelizacja) ustawy

Nowa treść § 87 ust. 3

3. Jeżeli zmiana przepisu ustawy polega na zastąpieniu w nim, dodaniu lub skreśleniu niektórych wyrazów, **liczb**, znaków interpunkcyjnych lub **innych znaków**, a sprzyja to wyrażeniu intencji prawodawcy w sposób zrozumiały dla adresatów, można nie przytaczać jego pełnego nowego brzmienia. W takim przypadku w przepisie zmieniającym wskazuje się jednoznacznie dokonywaną zmianę, stosując w szczególności zwrot:

- 1) „wyrazy „...” (**liczba**, nazwa znaku interpunkcyjnego lub **innego znaku**) zastępuje się wyrazami „...” (**liczba**, nazwa znaku interpunkcyjnego lub **innego znaku**)”;
- 2) „po wyrazach „...” (**liczba**, nazwa znaku interpunkcyjnego lub **innego znaku**) dodaje się wyrazy „...” (**liczba**, nazwa znaku interpunkcyjnego lub **innego znaku**)”;
- 3) „skreśla się wyrazy „...” (**liczba**, nazwa znaku interpunkcyjnego lub **innego znaku**)”.

Zmiana (nowelizacja) ustawy

Dodanie § 87a

§ 87a. Wzór dokumentu lub formularza, który został określony w załączniku do ustawy, zmienia się przez nadanie nowego brzmienia całemu wzorowi tego dokumentu lub formularza, chyba że zmieniany wzór zawiera wyraźnie wyodrębnione części, w szczególności załączniki do formularza – w takim przypadku można nadać nowe brzmienie tylko tej części wzoru, w której wprowadza się zmianę.

Zmiana (nowelizacja) ustawy

Niezmieniany ust.1:

§ 88. 1. Jeżeli określenie, które występuje w wielu przepisach zmienianej ustawy, skreśla się albo zastępuje się nowym określeniem, zmiany takiej dokonuje się przepisem zmieniającym w brzmieniu: „skreśla się użyte w art. ..., w różnej liczbie i różnym przypadku, wyrazy „...” „, albo „użyte w art. ..., w różnej liczbie i różnym przypadku, wyrazy „...” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazami „...” „.

Dodawany ust. 1a:

1a. W przepisie zmieniającym, o którym mowa w ust. 1, wymienia się tylko te przepisy, które nie są zmieniane w innym zakresie.

Niezmieniany ust.2:

2. Przepis zmieniający, o którym mowa w ust. 1, zamieszcza się w ustawie zmieniającej według kolejności dokonywanych zmian w ustawie zmienianej, biorąc pod uwagę umiejscowienie w ustawie zmienianej pierwszego z przepisów, w którym dane określenie skreśla się albo zastępuje się nowym określeniem.

Zmiana (nowelizacja) ustawy

Dodanie § 89 ust. 5 i 6

5. Dopuszcza się dodawanie jednostek redakcyjnych z użyciem indeksu górnego, jeżeli w zmienianej ustawie zastosowano już taki sposób oznaczenia jednostek redakcyjnych.

6. Fragment oznaczenia jednostki redakcyjnej zamieszczony w indeksie górnym oznacza się nawiasami kwadratowymi ($x^{[y]}$).

Zmiana (nowelizacja) ustawy

Przy nowelizacji ustawy stosuje się sposób oznaczania jednostki redakcyjnej określony w § 89 ust. 6 ZTP, gdyż zmiana graficznego sposobu zapisu jej oznaczenia (wyróżnienie nawiasami kwadratowymi) nie ma znaczenia dla zidentyfikowania tej jednostki:

a) zarówno przy oznaczaniu dodawanych, uchylanych czy zmienianych jednostek redakcyjnych, np.

1) uchyla się **art. 720^[6]**;

b) jak i w zawartych w zmienianych przepisach odesłaniach do innych przepisów, choćby nie były one równocześnie zmieniane, np.

24) po art. 458^[3] dodaje się art. 458^[3a] w brzmieniu:

- „Art. 458^[3a]. § 1. W sprawach, o których mowa w **art. 458^[2]** § 1 pkt 5, sąd przed posiedzeniem przygotowawczym albo pierwszym posiedzeniem wyznaczonym na rozprawę kieruje strony do mediacji. ...”

Zmiana (nowelizacja) ustawy

W tekście jednolitym zmiany polegające na dostosowaniu przepisu do zasad wyrażonych w § 89 ust. 6 ZTP, zgodnie z § 107 ust. 2 pkt 5 ZTP dokonuje się poprzez

- uwzględnienie w przepisie merytorycznym,
- nieuwzględnienie we wzorze, jeżeli był zredagowany według dotychczasowych zasad.

Brzmienie pierwotne:

Art. 4¹ § 1 Osobom zamierzającym zawrzeć małżeństwo w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 kierownik urzędu stanu cywilnego wydaje zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz treść i datę złożonych przed nim oświadczeń

Tekst jednolity:

Art. 4^[1] § 1 Osobom zamierzającym zawrzeć małżeństwo w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 kierownik urzędu stanu cywilnego wydaje zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz treść i datę złożonych przed nim oświadczeń

Zmiana (nowelizacja) ustawy

Załącznik do rozporządzenia Ministra Zdrowia
z dnia 29 lipca 2010 r. (Dz. U. z 2026 r. poz. 651)⁸⁾

WZÓR

KARTA BADANIA PROFILAKTYCZNEGO

- niezdolność do wykonywania dotychczasowej pracy ze względu na stwierdzoną chorobę zawodową lub skutki wypadku przy pracy
- potrzebie stosowania okularów lub szkieł kontaktowych korygujących wzrok podczas pracy przy obsłudze monitora ekranowego zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 237¹⁵ § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy**
- inne**

UWAGI:

	dd	-	m-c	-	rok
Data wydania orzeczenia					
Data następnego badania					

Zmiana (nowelizacja) ustawy

W praktyce odmienny sposób oznaczenia dopuszcza się jedynie w ustawach określonych jako „kodeks” – w których zamiast dodatkowych oznaczeń literowych dodawane przepisy oznacza się właśnie dodatkowym numerem w indeksie górnym, co wynika z tradycji legislacyjnej. Ponadto stosowanie numeracji w indeksie górnym jest nierzadko wykorzystywane jako numeracja zastępcza – przy braku możliwości właściwego oznaczenia przepisu, który ma być dodany („wtrącony”) przed jednostką redakcyjną oznaczoną literowo.

Nie istnieją przy tym jednoznaczne reguły, które pozwalałyby przesądzić, że przepis z dodatkowym oznaczeniem w indeksie górnym poprzedza przepis z dodatkowym oznaczeniem literowym, a nie na odwrót. O właściwej kolejności przepisów przesądza brzmienie polecenia nowelizacyjnego, w którym precyzyjnie wskazuje się miejsce dodania nowego przepisu.

Zmiana (nowelizacja) ustawy

Nowa treść § 91 ust. 2 i 3

[§ 91. 1. Nie nowelizuje się przepisów zmieniających inną ustawę.]

2. Odstąpienie od zasady wyrażonej w ust. 1 jest dopuszczalne tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach, jeżeli nowelizacja przepisów zmieniających ogłoszonej ustawy jest dokonywana w okresie ich *vacatio legis*.

[2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, jeżeli jest to konieczne dla uniknięcia luki w prawie, można wyjątkowo znowelizować przepisy zmieniające ogłoszonej ustawy w okresie ich *vacatio legis*.]

3. Nowelizację przepisów zmieniających, o której mowa w ust. 2, wprowadza się w życie najpóźniej z dniem wejścia w życie tych przepisów zmieniających.

[3. Nowelizację przepisów zmieniających, o której mowa w ust. 2, wprowadza się w życie z dniem wejścia w życie tych przepisów zmieniających.]

Projekt rozporządzenia

Dodawany § 119a:

§ 119a. Nie wydaje się rozporządzenia na podstawie więcej niż jednego upoważnienia ustawowego.

Projekt rozporządzenia

Nowa treść § 120 ust. 5:

5. Określenie przedmiotu rozporządzenia powinno być sformułowane możliwie najzwięźle, **jednakże w sposób adekwatnie informujący o jego treści**; nie powtarza się w nim dosłownie wskazanego w upoważnieniu ustawowym zakresu spraw przekazanych do uregulowania w rozporządzeniu ani wytycznych dotyczących jego treści, chyba że zakres spraw został zwięźle wskazany w upoważnieniu ustawowym.

Projekt rozporządzenia

Nowa treść § 121 ust. 2

2. Jeżeli upoważnienie ustawowe jest wyrażone w kilku przepisach, jako podstawę prawną wydania rozporządzenia przytacza się **przepis(y)**, które wskazują organ upoważniony do jego wydania oraz określają zakres spraw przekazanych do uregulowania w rozporządzeniu.

Projekt rozporządzenia

Nowe brzmienie § 127:

§ 127. Rozporządzenie powinno wchodzić w życie w dniu wejścia w życie przepisu upoważniającego, na podstawie którego jest ono wydawane.

Dotychczasowe brzmienie § 127:

127. Rozporządzenie powinno wchodzić w życie w dniu wejścia w życie ustawy, na podstawie której jest ono wydawane.

Projekt rozporządzenia

Nowa (dotychczasowa) treść § 128 ust. 1 i 2

§ 128. 1. Rozporządzenie można wydać po ogłoszeniu ustawy, w której jest zamieszczony przepis upoważniający do jego wydania, a przed dniem wejścia w życie tego **przepisu** (ustawy).

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, termin wejścia w życie rozporządzenia wyznacza się na dzień nie wcześniejszy niż dzień wejścia w życie **przepisu upoważniającego** (ustawy upoważniającej) do wydania tego rozporządzenia.

Projekt rozporządzenia

Nowa treść § 129 ust. 2

2. W tytule rozporządzenia zmieniającego określenie przedmiotu rozporządzenia rozpoczyna się od wyrazów „zmieniające rozporządzenie w sprawie ...” albo „**w sprawie zmiany rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie ...**” – w przypadku zmiany rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie, a następnie pomija się nazwę organu, który wydał rozporządzenie zmieniane, i datę wydania tego rozporządzenia, a także oznaczenie dzienników urzędowych, w których zostało ogłoszone rozporządzenie zmieniane i jego zmiany albo ostatni tekst jednolity i jego zmiany.

Projekty aktów normatywnych o charakterze wewnętrznym

Dodawany § 138a:

§ 138a. 1. W tytule uchwały i zarządzenia w oddzielnych wierszach zamieszcza się:

- 1) oznaczenie rodzaju aktu;
- 2) nazwę organu wydającego akt;
- 3) datę aktu;
- 4) określenie przedmiotu aktu.

2. W tytule uchwały i zarządzenia po oznaczeniu rodzaju aktu można zamieścić numer tego aktu, co wyraża się zwrotem: „Uchwała nr ...” albo „Zarządzenie nr ...”.

3. W tytule uchwały zmieniającej i w tytule zarządzenia zmieniającego określenie przedmiotu rozpoczyna się odpowiednio od wyrazów „zmieniająca uchwałę w sprawie ...” albo „zmieniające zarządzenie w sprawie ...”, a następnie pomija się numer aktu, jeżeli był nadany, nazwę organu, który wydał uchwałę albo zarządzenie, datę wydania uchwały albo zarządzenia, a także oznaczenia dzienników urzędowych, w których została ogłoszona uchwała zmieniana albo zarządzenie zmieniane i ich zmiany.

Typowe środki techniki prawodawczej

Zmiany w § 144:

1. Jeżeli norma ma być adresowana do każdej osoby fizycznej, adresata tej normy wskazuje się wyrazem „kto”.

2. Jeżeli zakres adresatów normy ma być węższy niż wskazany w ust. 1, wyznacza się go przez użycie odpowiedniego określenia rodzajowego.

2a. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, określenia rodzajowego używa się w liczbie pojedynczej, chyba że użycie tego określenia w liczbie mnogiej jest konieczne do dokładnego wyrażenia intencji prawodawcy.

~~3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, określenia adresata normy nie poprzedza się wyrazem „każdy”.~~

4. Jeżeli norma ma być adresowana do podmiotów innych niż osoby fizyczne, adresata tej normy można wskazać nazwą rodzajową albo własną.

5. Określenia adresata normy nie poprzedza się wyrazem „każdy”.

Typowe środki techniki prawodawczej

Zmiany w § 151:

1. Definicję formułuje się tak, aby wskazywała w sposób niebudzący wątpliwości, że odnosi się do znaczenia określeń, używając zwrotu: „Użyte w ustawie określenie ... oznacza ...”.
 2. Jeżeli względy stylistyczne przemawiają za inną formą definicji, używa się zwrotu łączącego: „jest to”, zwrotu: „W rozumieniu ustawy określenie ... oznacza ...” albo zwrotu: „Ilekroć w ustawie jest mowa o ..., należy przez to rozumieć ...”.
-
1. Definicję formułuje się tak, aby wskazywała w sposób niebudzący wątpliwości, że odnosi się do znaczenia określeń, w szczególności nadaje się jej postać: „Określenie „a” oznacza b.” albo „Określenie „a” znaczy tyle co wyrażenie „b”.”.
 2. Jeżeli względy stylistyczne przemawiają za inną formą definicji, używa się zwrotu łączącego „jest to”.

Typowe środki techniki prawodawczej

§ 161a

1. Jeżeli w akcie normatywnym odsyła się do postanowień aktu normatywnego ustanowionego przez instytucję Unii Europejskiej, przy odesłaniu przytacza się w całości aktualny tytuł tego aktu w brzmieniu ogłoszonym w dzienniku urzędowym z podaniem rodzaju aktu, organu, który go wydał, i numeru aktu oraz jego daty i przedmiotu, a także oznaczenie:
 - 1) serii, numeru i ~~oraz daty i strony~~ dziennika urzędowego, w którym ten akt ogłoszono - jeżeli akt ten nie był nowelizowany;
 - 2) serii, numeru i oraz daty i strony dziennika urzędowego, w którym ogłoszono pierwotny tekst tego aktu, z dopiskiem „z”, z późn. zm.” ~~–~~ „”, ~~po którym zamieszcza się odnośnik~~ - jeżeli akt ten był nowelizowany.
2. Jeżeli w akcie normatywnym odsyła się do postanowień aktu normatywnego, o którym mowa w ust. 1, więcej niż jeden raz, przy kolejnym odesłaniu przytacza się tylko aktualny tytuł tego aktu w całości.
3. Oznaczenie dzienników urzędowych formułuje się w postaci: „(... (skrót nazwy dziennika urzędowego)... (seria)... (numer) z ... (data zapisana cyframi w postaci dd.mm.rrrr) , ~~str....;~~)”.
4. ~~W odnośniku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, kolejne zmiany aktu normatywnego wymienia się, podając oznaczenia dzienników urzędowych, w których je ogłoszono, w postaci określonej w ust. 3.~~

Typowe środki techniki prawodawczej

- 4a. W przypadku aktów normatywnych, o których mowa w ust. 1, ogłoszonych przed dniem 1 października 2023 r. w oznaczeniu dziennika urzędowego podaje się także oznaczenie strony dziennika urzędowego, w którym akt ogłoszono, formułując to oznaczenie w postaci: „(... (skrót nazwy dziennika urzędowego) ... (seria) ... (numer) z ... (data zapisana cyframi w postaci dd.mm.rrrr), str. ...)”.
5. W przypadku aktów normatywnych, o których mowa w ust. 1, ogłoszonych przed dniem 1 maja 2004 r. przytacza się obok oznaczenia dziennika urzędowego, w którym ogłoszono akt przed tym dniem, również oznaczenie:
- 1) rozdziału, tomu i strony dziennika urzędowego - wydanie specjalne, w którym ogłoszono ten akt w języku polskim - jeżeli akt ten nie był nowelizowany;
 - 2) rozdziału, tomu i strony dziennika urzędowego - wydanie specjalne, w którym ogłoszono ten akt w języku polskim, z dopiskiem „z późn. zm.”, ~~po którym nie zamieszcza się odnośnika~~ - jeżeli akt ten był nowelizowany przed dniem 1 maja 2004 r.
6. Oznaczenie dziennika urzędowego - wydanie specjalne dodaje się po myślniku i formułuje w postaci: „... (skrót nazwy dziennika urzędowego) rozdz....; t.; str....;”.
- ~~7. W przypadku, o którym mowa w ust. 5 pkt 2, oznaczenie dziennika urzędowego - wydanie specjalne, w którym ogłoszono w języku polskim akt zmieniający akt normatywny, do którego następuje odesłanie, przytacza w odnośniku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.~~
8. Do odesłań do postanowień aktu normatywnego, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio § 159 i § 160.
9. Jeżeli w akcie normatywnym odsyła się do postanowień nieogłoszonego w dzienniku urzędowym Unii Europejskiej aktu wykonawczego lub aktu delegowanego ustanawianego przez instytucję Unii Europejskiej, przy odesłaniu wskazuje się przepis aktu normatywnego ustanowionego przez instytucję Unii Europejskiej, który stanowi podstawę wydania aktu wykonawczego lub aktu delegowanego.
10. Do odesłań, o których mowa w ust. 9, stosuje się odpowiednio ust. 1-6 ~~1-7~~ oraz § 159 i § 160.

Typowe środki techniki prawodawczej

Od dnia 1 października 2023 r. Dziennik Urzędowy UE nie jest już jednym dokumentem ze spisem treści. Każdy akt jest publikowany oddzielnie jako autentyczny Dziennik Urzędowy UE w formacie PDF. W porównaniu do wcześniejszych zasad zapisu dla aktów normatywnych UE ogłoszonych od dnia 1 października 2023 r. nie podaje się strony, a numer aktu jest oznaczany z ukośnikiem (np. *Dz. Urz. UE L 2023/2831 z 15.12.2023*). Zapis publikatorów aktów normatywnych wydawanych przed tą datą pozostaje bez zmian. Zrezygnowano także z konieczności formułowania odnośników przy odsyłaniu do postanowień aktu normatywnego ustanowionego przez instytucję Unii Europejskiej, który był nowelizowany – nie podaje się już adresów publikacyjnych zmian aktu normatywnego UE. Dotychczasowe zalecenia były nadmiarowe i budziły wątpliwości z uwagi na brak autentycznego źródła weryfikacji poprawności wskazywanych publikatorów.

Przepis przejściowy do zmiany ZTP

Przepis przejściowy - § 2 rozporządzenia nowelizującego – **stosowanie przepisów dotychczasowych** do projektów:

- 1) aktów normatywnych podlegających rozpatrzeniu przez Stały Komitet Rady Ministrów, których proces legislacyjny przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia objął co najmniej wniesienie do rozpatrzenia przez Stały Komitet Rady Ministrów,
- 2) aktów prawnych innych niż wymienione w pkt 1, podlegających uzgodnieniom, które przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zostały skierowane do uzgodnień,
- 3) aktów prawnych innych niż wymienione w pkt 1 i 2, które przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zostały skierowane do podpisu.

Dziękuję za uwagę